NOTAT

Bilag - Høring over udkast til bekendtgørelse og vejledning om databeskyttelseslovens § 3, stk. 9 (krigsreglen)

Dato: 30. august 2019

Sags ID: SAG-2019-04327
Dok. ID: 2797778

E-mail: LPJ@kl.dk
Direkte: 3370 3160

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk

Generelle bemærkninger

I 2017 kommenterede KL på forslaget til en ny krigsregel i forbindelse med Justitsministeriets høring over udkast til databeskyttelsesloven. I høringssvaret påpegede KL, at en regel, der stiller krav om, at personoplysninger i nogle tilfælde kun må opbevares i Danmark, kan have økonomiske konsekvenser for kommunerne, da kommunerne således ikke altid vil kunne anvende billigste leverandør og effektive og billige cloud-løsninger. Ligeledes opfordrede KL til, at der i stedet for en krigsregel burde overvejes andre løsningsmodeller, der på samme vis kan sikre statens sikkerhed.

Imidlertid ser KL, at den moderniserede krigsregel – på samme vis som krigsreglen i den daværende persondatalov – medfører, at visse it-systemer skal føres inden for landets grænser, jf. udkastet til bekendtgørelse, bilag 1, "Liste over it-systemer, som føres for den offentlige forvaltning, *der alene må opbevares her i landet.*"

KL vil derfor anbefale, at det i vejledningen tydeliggøres, i hvilket omfang kommunerne vil opleve en modernisering som følge af den nye udformning af reglen – udover det nye processuelle krav om, at kommunerne skal rette henvendelse til det relevante ressortministerium vedrørende vurderingen af, om et it-system er omfattet af krigsreglen. Særligt hæfter KL sig ved, at vejledningen i afsnit 3.5 beskriver, hvorledes Justitsministeriet i forhold til oplysninger i it-systemer, der sandsynligvis vil være omfattet af krigsreglen, kan "dispensere" fra kravet om placering inden for landets grænser, såfremt der foretages kryptering af personoplysningerne i systemet, når oplysningerne befinder sig uden for Danmark. Hvis andre sikkerhedsforanstaltninger ligeledes kan anvendes, må dette gerne blive beskrevet.

Ligeledes vil det være brugbart for kommunerne nærmere at få beskrevet, i hvilke tilfælde kravet om, at it-systemer alene må opbevares inden for Danmarks grænser gælder "delvist", jf. databeskyttelseslovens § 3, stk. 9´s formulering "… helt eller delvist alene må opbevares her i landet."

Generelt vil det være særdeles brugbart for kommunerne med et særskilt afsnit i vejledningen, der tydeliggør, at det må være undtagelsen, at de kommunale it-systemer er omfattet af krigsreglen. Især fordi kommunerne i høj grad behandler følsomme personoplysninger i deres it-systemer samt mange forskellige personoplysninger og dette sker i systemer, som er landsdækkende, og hvor manglende adgang til systemerne vil have konsekvenser for kommunernes muligheder for at løse deres myndighedsopgaver. Alle parametre, der efter vejledningens afsnit 3.4.1,

Dato: 30. august 2019

Sags ID: SAG-2019-04327
Dok. ID: 2797778

E-mail: LPJ@kl.dk
Direkte: 3370 3160

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk

3.4.2, 3.4.3 og 3.6 kan give anledning til at tro, at en stor andel af de kommunale systemer er omfattet af krigsreglen, jf. nærmere nedenfor.

KL har noteret sig, at de tre fællesoffentlige infrastrukturkomponenter, Digital Post, MitID og Nemlog-In3 er opregnet på bekendtgørelsens liste over it-systemer, der alene må opbevares her i landet. For kommunerne har dette betydet, at feltet af relevante leverandører har været begrænset, og prisen for løsningerne i forbindelse med udbuddene af disse i 2018 (Nemlog-In3) og 2019 (MitID og Digital Post) formentlig har været højere end, hvis de ikke ville være omfattet af krigsreglen. Dette har økonomiske konsekvenser for den kommunale medfinansiering af løsningerne.

Vejledning om krigsreglen

Udkastet til vejledning om krigsreglen gennemgår velstruktureret, hvilke overvejelser kommunerne sammen med det relevante ressortministerium skal gøre sig i vurderingen af, om et it-system er omfattet af krigsreglen. KL har dog følgende bemærkninger til vejledningen:

- Det fremgår af vejledningens afsnit 2.2, sidste afsnit, at en konsekvens af, at et it-system bliver omfattet af krigsreglen er, at opbevaringen af personoplysningerne i systemet ikke er omfattet af databeskyttelsesloven. KL skal opfordre til, at det i vejledningen nærmere beskrives, hvilke konkrete konsekvenser dette har for fx kravet om behandlingshjemmel, registreredes rettigheder, kravene om behandlingssikkerhed, fortegnelser, anmeldelse af brud på persondatasikkerheden, konsekvensanalyser, databehandleraftaler mv., herunder den situation, hvor der ligeledes sker andre behandlinger end blot opbevaring af personoplysningerne i det pågældende system.

- Det er KL´s opfattelse, at krigsreglen handler om at sikre den fysiske opbevaring af personoplysninger, som fremmede magter vil kunne have interesse i, jf. ordlyden af databeskyttelseslovens § 3, stk. 9, "Justitsministeren kan efter forhandling med vedkommende minister fastsætte regler om, at personoplysninger, der behandles i nærmere bestemte IT-systemer, og som føres for den offentlige forvaltning, helt eller delvist alene må opbevares her i landet." Det fremgår imidlertid af vejledningens afsnit 3.1, at der kan være behov for at overveje, hvorvidt krigsreglen finder anvendelse, hvis "… der sker gennemgribende eller væsentlige ændringer i eksisterende it-systemer eller it-infrastrukturer, og hvis sådanne ændringer indebærer en risiko for, at systemets kritikalitet væsentligt forøges eller formindskes." KL vil anbefale, at det præciseres, at dette kun er tilfældet såfremt, der sker ændringer i, hvilke *personoplysninger* de pågældende it-systemer indeholder. Sådan at det tydeliggøres, at et it-systems indretning ikke i sig selv har betydning for, hvorvidt krigsreglen finder anvendelse. Alternativt at ordet "systemets kritikalitet" uddybes nærmere i forhold til krigsreglens formål.

- Af vejledningens afsnit 3.3 fremgår det ligeledes, at "…efter krigsreglen skal der foretages en vurdering af, om selve de (1) personoplysninger, der opbevares i et it-system, kan føre til en aktivering af krigsreglen." Dette er i overensstemmelse med KL´s opfattelse af krigsreglen. Imidlertid fremgår det umiddelbart herefter, at "Som konsekvens heraf skal der efter forarbejderne også foretages en (selvstændig) vurdering af om (2) it-systemet/it-

Dato: 30. august 2019

Sags ID: SAG-2019-04327
Dok. ID: 2797778

E-mail: LPJ@kl.dk
Direkte: 3370 3160

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk

infrastrukturen (systemets kritikalitet i form af funktioner i systemet, som er samfundsvigtige) kan føre til en aktivering af krigsreglen." KL ser ikke umiddelbart, hvordan det følger som en konsekvens af, at personoplysninger efter deres karakter kan føre til aktivering af krigsreglen, at så skal myndighederne også forholde sig til selvstændigt til systemets kritikalitet. KL vil anbefale, at dette afsnit præciseres.

- Vejledningens afsnit 3.4.1 beskriver, hvorledes følsomheden af de oplysninger, der behandles i et givent it-system, har betydning for, om it-systemet er omfattet af krigsreglen. Det er KL´s vurdering, at afsnittet kan give anledning til den fejlagtige opfattelse, at behandlingen af oplysninger omfattet af databeskyttelsesforordningens artikel 9 (særlige kategorier af personoplysninger/ "følsomme oplysninger") vil betyde, at et givent it-system er omfattet af krigsreglen. KL vil derfor anbefale, at det i afsnittet præciseres, at de typer af oplysninger, som er udslagsgivende for, om et it-system er omfattet af krigsreglen, både kan være almindelige personoplysninger og følsomme personoplysninger. Det væsentlige er, hvilke konsekvenser det vil have, hvis de pågældende oplysninger kommer i forkerte hænder. KL skal i øvrigt bemærke, at eksemplet i afsnittets tredje afsnit om følsomme oplysninger, der kan ødelægge det danske hospitalsvæsen ikke er umiddelbart gennemskueligt og derfor med fordel kan uddybes.

- Vejledningens afsnit 3.4.2 beskriver, hvorledes omfanget af de oplysninger, der behandles i et givent it-system, har betydning for, om it-systemet er omfattet af krigsreglen herunder, at det har betydning, hvor mange forskellige personoplysninger, der behandles. KL vil opfordre til, at det i afsnittet uddybes – gerne med eksempler –, hvorfor dette forhold gør, at et it-system bliver omfattet af krigsreglen. Det er KL´s umiddelbare opfattelse, at det afgørende må være, hvilken betydning de enkelte oplysninger har for fx en fremmed magt – i højere grad end, at der behandles flere forskellige typer af oplysninger.

- Vejledningens afsnit 3.4.3 omhandler den vurdering, myndighederne skal foretage af konsekvenserne ved, at et givent it-system er utilgængeligt i en given periode. Afsnit 3.4.5 omhandler myndighedernes vurdering af, hvor lang tid det vil tage at flytte driften af et it-system til en ny leverandør. Disse afsnit ser KL som afsnit, der omhandler it-systemernes kritikalitet, henholdsvis indretning. Jf. ovenfor anbefaler KL en præcisering af koblingen mellem "kritiske oplysninger" i it-systemer og behovet for en vurdering systemerne kritikalitet. Såfremt afsnit 3.4.3 på den baggrund opretholdes, kan eksemplet i afsnit 3.4.3 om, at "... oplysningernes følsomme karaktér samt mængden af oplysninger [vil] kunne føre til, at den digitale kommunikation ikke kan erstattes med fysiske breve mv., hvilket kan føre til, at systemet [er] omfattet af den røde kategori." med fordel forklares nærmere. Især fordi eksemplet kan give en indikation af, at alle it-systemer med mange følsomme oplysninger vil være omfattet af krigsreglen.

- I forhold til vejledningens opsummering i afsnit 5 vil KL anbefale, at proceduren for myndigheder, som ikke er ministerier også beskrives. – At kommunerne skal kontakte det relevante ressortministerium, der efterfølgende tager dialogen med Justitsministeriet. Her bør det også beskrives, hvordan kommunerne skal forholde sig i den situation, hvor et it-

system, herunder infrastruktursystemer, indeholder flere forskellige typer data, der henhører under flere forskellige ressortministerier.

Dato: 30. august 2019

Sags ID: SAG-2019-04327
Dok. ID: 2797778

E-mail: LPJ@kl.dk
Direkte: 3370 3160

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk